

per espantar-se, abans de començar-los. També hem pensat a fer treballs que no suposin, de bell antuvi, un treball extens per a l'edició d'un llibre voluminós. Aquests treballs, que configuren el tercer objectiu del Grup de Literatura, es basen en la producció de *monografies d'escriptors del Berguedà*, sense sotmetre'ns a cap època preferent ni determinada, les quals ja anirien apareixent —ho tenim bé— en aquesta revista. Aquestes monografies facilitaran també la producció de la Història de la Literatura del Berguedà, a la qual ens hem referit suara, perquè d'alguna manera en suposaran aspectes parcials ja estudiats, encara que no vol dir que hagin de ser necessàriament les ma-

teixes monografies les que després configuren, en part, el llibre.

D'altra banda, pel que fa al Grup de Llengua, el primer estudi es basa en les característiques del català parlat al Berguedà. Aquest treball haurà de desenvolupar diferents aspectes de la llengua, des de l'aspecte fònic fins a la recerca i recopilació de construccions genuïnes, girs típics i vocabulari específic de la comarca. Obrim-les portes, com hem dit abans, a totes les persones que se sentin interessades a col·laborar amb nosaltres, ja que la producció d'aquest estudi comporta uns esquemes de treball molt amplis, i per desenvolupar-los necessitem persones que vulguin abordar un aspecte o altre, des de la vessant de la

recerca i investigació de les característiques pròpies de la nostra llengua parlada al Berguedà, fins a qualsevol enfocament possible, vers treballs determinats, com poden ésser de tipus comparatiu, o la simple recopilació de mots per elaborar un llistat de vocabulari específic de la comarca. Així, doncs, un treball concret a fer seria sobre l'onomàstica del Berguedà, desenvolupant la part de toponímia i antroponímia.

Si creus, amic, que pots ser útil en aquesta tasca, que pots treballar en la investigació d'aspectes lingüístics de la nostra llengua, o sobre aspectes literaris, vine'ns a veure. T'esperem.

GEOGRAFIA

Una comarca en regressió poblacional

De l'estudi comparatiu entre el cens de l'any 1975 i el de 1981 de la població del Berguedà, deduïm que ha perdut en conjunt 1575 habitants, el que representa un 3,6% de la població total.

Aquesta davallada poblacional afecta indistintament des les colònies tèxtils que voregen el Llobregat, fins a les mateixes colònies mineres de l'Alt Berguedà, les dues amb unes infraestructures peculiars i distintes, tot passant per un ampli ventall de la població rural.

Així tenim: **Poblacions Industrials:** Tèxtil i minera.

Puig-reig amb una pèrdua del 6,8%
Olvan amb una pèrdua del 19,6%
Cercs amb una pèrdua del 22,8%

Poblacions rurals agràries.

Castellar del Riu, amb una pèrdua del 36,5%
L'Espunyola amb una pèrdua del 26,3%
Gòsol amb una pèrdua del 11,7%

Cal fer esment d'una minsa recuperació de poblament en els municipis, que la seva evolució era eminentment agrària, i sofriren una pèrdua notable de llurs habitants, i a partir de la dècada dels setanta s'ha iniciat un cert repoblament amb vivendes de segona residència, pels atractius de placidesa paisatgística que ofereix la nostra comarca i també a una millor potenciació de la seva infraestructura com carreteres i xarxa elèctrica. S'organitza al seu entorn una incipient indústria turística i hostalera.

El despoblament afavoreix els incendis forestals.

ARNAU REIG

Poblacions amb atractius turístics.

Castell de l'Areny amb un augment del 8,9%
Castellar de N'Hug amb un augment del 2,6%
Sant Jaume de Frontanyà amb un augment del 33,3%
Saldes amb un augment del 4,4%

La població de Berga té un comportament diferent.

Berga

1975	1977	1979
12.340	12.817	13.330
1981	Totals	%
13.547	1.204	9,7

El seu augment és paral·lel a les ciutats de la Catalunya de l'interior, L'EROL

que no se'ls ha potenciat el seu desenvolupament industrial. Aquestes ciutats, cap de comarca, ofereixen uns serveis i a la vegada són capaces de tenir un cert atractiu, quant a treball i a millora del nivell de vida per tota una població de la rodalia i àdhuc per la comarca.

Analitzant aquests fets de la població del Berguedà podem dir: que el

factor d'èxode rural ve donat sobretot a l'Alt Berguedà, per una manca d'infraestructura i serveis, agreujada per la difícil orografia del terreny que no permet el conreu de la terra amb maquinària, i la poca valoració dels productes agraris. L'emigració de la població industrial és conseqüència de la crisi general que afecta el sector des de principis dels anys setanta.

Quines són les possibilitats de recuperació de la nostra comarca?

- 1^a) Potenciació dels recursos naturals i turístics.
- 2^a) Millorament d'infraestructures i serveis.
- 3^a) Planejament i dotació econòmica dels sectors agropecuari i industrial.

La indústria, evolució i present

El berguedà ha estat una comarca industrial tradicional a causa de la potenciació del tèxtil des dels començaments de la introducció de la revolució industrial a Catalunya, a principis del segle XIX. Un dels factors importants va ser la divulgació de l'invent de les berguedanes.

Pels voltants de l'any 1830 Berga era el segon centre cotoner després de Barcelona.

A finals del segle passat van sorgir les colònies tèxtils a la vora del riu, les quals aprofitaven la força hidràulica.

L'altre sector industrial important del Berguedà és el sector miner, si bé només s'explota amb intensitat quan escassegen els altres combustibles, pels costos elevats d'extracció.

Durant les dues guerres mundials va tenir una de les èpoques de més esplendor, si mirem el cens miner de l'any 1946 hi trobem 4.458 treballadors, més tard en el 1963 n'hi havia

3.083 i en l'any 1975 els miners rondaven la xifra dels 1.200.

Després de la crisi de l'any 1973 ha augmentat la rendibilitat del lignit, si bé degut als costos d'extracció i també a què el carbó que s'extrau és de poca qualitat, no és d'esperar una expansió gaire considerable, si en canvi per anar fent.

En el textíl la crisi del "73" sembla que va arribar més tard que als altres centres industrials, i això ens ho indiquen les xifres, si avui són més de 2.000 els parats de la comarca, l'any 75 quan la crisi ja estava estesa per tot arreu, al Berguedà només hi havia (segons el cens) 23 persones que buscaven feina.

Les perspectives no són gaire esperançadores, baixa la creació d'indústries i d'altres de ja existents tanques, o fan reduccions de plantilla, etc...

Les causes poden ser el retraïment generalitzat de la inversió, els alts ti-

pus d'interès, en el cas concret del Berguedà també hi podem afegir les comunicacions i la distància a Barcelona i en general les males perspectives de futur per tot arreu.

Les coses positives que podem trobar-hi són:

Que l'oferta de sòl industrial és de les millors respecte les altres zones industrials de Catalunya, així com el cost de la mà d'obra.

Aspectes positius del Berguedà, industrials, són l'índex d'especialització, que és un dels més elevats de Catalunya, i és superior al 0,5; així com la població activa de la comarca que sobrepasa el 50%.

Tot això podria canviar si de cara a l'entrada al mercat comú, s'efectuessin eficients reconversions en la indústria del Berguedà, i així la comarca podria tonar a assolir una gran competitivitat no sols dins de Catalunya sinó també a Europa.

